

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Experiențe și impresii

Vizitațiile canonice întreprinse, în diferitele parohii ortodoxe române din America de Nord, de către trimisul mitropoliei noastre, Păr. consilier arhiepiscopesc, Trandafir Scorobeț, — nu puteau decât să aibă urmările cele mai binefăcătoare asupra vieții religioase din coloniile noastre de acolo.

Și până când vom fi în situația de a publica raport amănunțit despre vizitația canonică de șase luni de zile a Părintelui consilier Scorobeț, credem a face plăcere cititorilor noștri comunicându-le — după informațiuni din presa Americii — câteva din experiențele și impresiile dobândite în această vizitație canonică din lumea nouă:

Sânt mulțumit în sufletul meu — spune Păr. Tr. Scorobeț — că această călătorie a procurat multă mângăere credincioșilor de prin colonii. Mai ales acelora cari și acasă iubeau biserica și rânduelile ei sfinte. Poate cei mai buni creștini mi se plâneau, că aici sânt sortiți să trăiască asemenea fiului pierdut din Evanghelie și nu mai dau peste tihna, de care se bucură creștinii cei evlavioși de acasă. Ei clătinau

din cap și oftau privind și copiii cari se americanizează și uită limba și pierd respectul de cele sfinte. Scăderile morale care bântue printre coloniști, se pot îndrepta ascultând de glasul conștiinței și de poruncile lui Dumnezeu. Când plecam din orice colonie, simțeam că poporul rămânea mai bun de cum l-am găsit, și aceasta mă făcea să nădăjduiesc că o premenire generală nu e numai posibilă, dar ea a și început. —

Altă întrebare: După drept, poate servi la o biserică ortodoxă română un preot care menține legături canonice cu un episcop rus?

Răspuns: Nu. Bisericele ortodoxe sânt și naționale, ear legăturile dintre ele le determină căpeteniile acestor biserici; eu am luat contact cu căpeteniile ortodocșilor din America și voi refera sfântului Sinod. —

Privitor la rolul mirenilor în viața bisericească, fraților din America li s'a repetat lămurirea: În Transilvania a introdus Șaguna elementul mirean în viața bisericească administrativă, și a dat ocazie mirenilor să-și aibe partea de răspundere la întărirea bisericii. Rolul lor a fost binefăcător. Biserica este ca o cora-

bie, înnoată pe valuri, dar când apa intră în corabie, se scufundă. În biserică nu trebuie introdus duhul profan. Și în statutul șagunian pe preoți nu-i poate judeca mireanul. —

Apostolatul laic este astfel talmăcit: Sub apostolat laic înțelegem misionarism pentru Hristos și creștini misionari. E idealismul practic. Sânt colaboratorii preotului pe terenul creștinismului practic. În America e foarte dezvoltat și trebuie privit la vecini. Și acasă — în Ardeal — s'a început: Părintele Iosif Trifa din Sibiu are organizația *Oastea Domnului*, din țărani, angajați în apostolatul laic, și săvârșesc lucruri admirabile. —

Despre situația socială și morală a preotului în parohie: Preotul este păstorul turmei din parohie. Pe preot nu-l poate judeca mireanul, precum pe un tată, copilul. Sânt și părinți nevrednici, dar și fii destrăbalați. Conflictele din familie sânt din creștere neglijată. Autoritatea preotului e mai mare acasă. Respectul de preoți e mai mare la americani. Ai noștri, în această privință, ar fi bine să fie americani. —

Ce însemnează angajarea preotului pe timp limitat și pe bază de contract?

Angajarea cu contract a preotului este o inovație rușinoasă. Nici grecii, nici sârbii, nici alți ortodocși n'au făcut-o, și mă doare că la credincioșii noștri s'a putut născoci aceasta. La ortodocși instituirea preoților e dreptul căpeteniei bisericești. Și acasă alege poporul pe preot, dar întărirea o face Ierarhul, și dacă cel ales nu e corespunzător, nu-l hirotonește. Și fiind hirotont, în caz că se face vinovat de călcare de canoane, — îl depune din preoție fără să ție în seamă părerea poporului.

Păr. consilier arhiepiscopesc termină zicând: Sfântul Sinod și I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae așteaptă raportul meu și hotărârile congresului bisericilor ortodoxe române din America de Nord. Prin misiunea mea Sf. Sinod vrea să întărească legăturile sângelui și sufletului, ca aceste legături să nu fie putere pe lume care să le poată distruge.

*

În orașul Detroit, s'a ținut apoi, în ziua Marelui Mucenic, Sf. Gheorghe 1929, congresul în care Păr. Scorobeț și-a expus raportul asupra vieții religioase a românilor ortodocși din America, — raport din care se înve-

FOIȘOARA

Cuvânt de încheiere

— ținut la solemnitatea încheerii anului școlar la Academia teologică „Andreiană” din Sibiu, în 9 Iunie 1929, de Rectorul NICOLAE COLAN —

I. P. S. Părinte,
Doamnelor și Domnilor,
la blînd studenți,

Bunul Dumnezeu ne-a ajutat să ajungem un nou sfârșit de an școlar, un nou popas în drumul strădaniilor noastre culturale. Am crezut că un asemenea moment nu trebuie lăsat să treacă, fără a face din el un prilej de meditație, de reculegere, fără să ne facem bilanțul muncii noastre din trecut și bugetul duhovnicesc pentru anul ce ne-așteaptă. Căci dupăcum gospodarul înțelept își face, toamna, socoteala despre rodul silințelor sale de peste vară, așa sântem datori și

noi să ne dăm seama, vara, de realizările noastre de peste iarnă.

Munca pe care au desfășurat-o profesorii a fost condusă de principile care trebuie să stea la temelie ori cărei școli chemate să zidească minți luminate și inimi curate, topite în unitatea unor caractere eroice, creștinești.

Pentru că dacă acesta este idealul oricărei școli educative — fără deosebire de grad — el trebuie să călăuzească îndeosebi silințele unei instituțiuni menite să pregătească pe viitorii conducători duhovnicești ai satelor și orașelor noastre, pe viitorii preoți ai poporului nostru dreptcredincios. Cu drept cuvânt spunea undeva poetul Vlahuță: «li trebuie neamului acestuia o generație de viteji... până la nebulie. În toate timpurile au fost căutați oamenii de treabă, dar niciodată n'am avut o mai mare nevoie ca acum, de oameni hotărâți și de caracter, pe

care să nu-i abată nimic din drumul lor, să nu-i ademenească nici strălucirile deșarte... nici slava cea ieftină și trecătoare, pe care o vântură de colo-colo huetul mulțimii»...

Iată pentru ce ne-am silit să aprindem în sufletul aceluiași ucenic flacăra misionarismului, pasiunea apostolică și jertfelnicia, fără de care preotul nu poate face nimic.

Firește, această pasiune apostolică nu poate fi inspirată decât de dragostea desăvârșită față de Hristos, Mântuitorul nostru și față de sfânta Lui biserică dreptmăritoare. Ea a fost pavăza nebiruită a neamului nostru în trecut; ea l-a povățuit și l-a întărit în vremi de cumplite încercări, pregătindu-l pentru ziua cea mare a biruinții — și ea este chemată să l-conducă și în viitor pe drumul vremelnicelor biruințe culturale și pe drumul mântuirii celei veșnice. În majoritatea lor covârșitoare, studenții aca-

demiei noastre teologice au fost conduși în munca lor de aceleași gânduri. Sporul pe care l-au devedit pe urma silințelor de peste an dovedește că sânt convinși de adevărul, că nu poți avea pretenția să luminezi și să conduci pe altul, fără a te lumina și conduce — mai întâi — pe tine însuși. Dar profesorii și studenții deopotrivă și-au mai dat seama de un lucru: de setea duhovnicească a poporului nostru și de insuficiența numerică a celor chemați să astâmpere această sete. Într'adevăr, secerișul este așa de bogat și secerătorii așa de puțini. De aceea profesorii, înțelegând nevoile vremii, au ieșit din când în când și în holde, la lucru. Ei au dus cuvântul lui Dumnezeu, cu mângăerile lui și cu izbăvitoarele lui povești, în scris și prin graiu viu, în mijlocul poporului nostru credincios dela sate și orașe. Studenții și-au dat și ei contribuția lor la această operă de apo-

derează felul demn și înțelept cum trimisul Mitropoliei ardelenice a înțeles să-și împlinească sarcina împreună cu multe greutăți și oboseli.

Un proces de descompunere

Cum poate fi izolat bolșevismul

Se vorbește mereu despre un «front unitar» contra bolșevismului. Groaza față de un sistem *cu forța*, care a împins o societate veche până la totală sa ruinare fără să poată clădi una nouă, care nu îngăduie nici un fel de libertate politică, socială sau economică, și a preschimbât țara unei mari națiuni într-o închisoare; această groază este aceeași în toată Europa. Chiar și marile partide muncitorești din apus au întrerupt orice legături politice cu comunismul din Moscova. Legăturile economice cu Rusia sunt fără însemnătate, de oarece un schimb natural de produse este aproape imposibil din cauza monopolului industrial bolșevic și de oarece omnipotența rusă, care dispune de cel mai bogat stat cerealist din Europa și nu e în stare să-și aprovizioneze nici măcar populația indigenă, nu inspiră absolut nici o siguranță în ce privește creditul unui comerț extern. Atât timp cât Rusia va fi condusă în spiritul lui Lenin, ea va înfățișa lumii în continuu, atât din punct de vedere economic cât și cel politic, o înfățișare complet lamentabilă. Nu este suficient acest zid despărțitor pe care bolșevismului însuși și-l zidește? Este necesar ca Europa să mai lanseze și un pronunț de exilare contra lui? Să mai tragă și un cordon profilactic? Cu ferma credință, c'apoi acest război de înșărcire va putea fi înecat în sângele unui război cu tunuri?

Că or ce nou război, pentru această lume, în a cărui trup mai

stolat religios și cultural prin corurile și declamările cu cari ne-au întovărașit din când în când.

Toată această activitate desfășurată în sălile de curs și în biblioteci, sau în mijlocul poporului atât de primitiv față de oricine se simte chemat și râvnitor să-i imbie o vorbă de mângăiere sau o povață bună — s'a realizat de prof. și studenți în atmosfera unei solidarități străbătute de conștiința misiunii pe care o au slujitorii bisericii luptătoare, în mijlocul neamului nostru.

Dar, firește, sântem mult mai modești decât să nu simțim și insuficiențele strădaniilor noastre.

Din constatarea lor desprindem îndatorirea, de a ne spori pe viitor hărnicia și entuziasmul, pentru a deveni tot mai mult adevărați ostași ai lui Hristos, cari își fac slujba deplin.

Cu această îndatorire pe care o luăm asupra noastră — profesori și

prezistă oboseala războiului trecut, ar fi o nenorocire îngrozitoare, — este bine presimțit de toți. Cele mai pronunțate caractere morale ale opiniei publice din Europa sânt contra ori cărui nou război. Diplomații și militariști o știu asta prea bine, ei simțesc chiar această presiune spirituală. Și, totuși, nimeni nu ușurează munca de propagandă a bolșevicilor mai mult, decât ei. Cu cât predică, cu mai mult zel, cruciada contra Rusiei, cu atât îi câștigă mai mulți prieteni și ajutători în toate țările Europei. Voim, într'adevăr, să facem din Moscova un loc sfânt al proletariatului tuturor țărilor? Acesta ar fi rezultatul ori cărei cruciade. Bolșevismul se va nimici cu atât mai curând și mai ușor, cu cât îl vom lăsa să se înnece singur, la el acasă, în propria sa politică economică.

Da, dar trebuie înlăturată propaganda periculoasă a Moscovei, care furnizează pentru toate țările din lume, agenți subminatori ai ordinii publice și alcătuitori de «celule comuniste». Ar trebui să prețuim prea puțin tăria unei orânduiri sociale a statului european, dacă ne-am teme că această orânduire ar putea fi răsturnată de ceata unor fanatici apostoli ai minciunei. Din toată această temere reiese doar presimțul unei conștiințe vinovate. Dacă în spre apus ar fi toate bune, am putea să ne batem joc de amenințările răsăritului. Dar pentru moliciunea politică și fanatismul economic al cârmuitorilor europeni este mai comod a compune legi excepționale, a da ordine poliției și a mobiliza trupe, decât să opună bolșevismului o muncă pozitivă de reformare și rezidire.

Dacă Europa vrea să izoleze bolșevismul și să-l facă nevătămător, pentru așa ceva nu-i trebuie nici jandarmi, nici soldați, ci îi trebuie bunăvoința de-a avea în toate țările sale o conducere serioasă, desinteresată și cu ten-

sudenți deopotrivă — mulțumind lui Dumnezeu pentru toate darurile sale pe cari le-a revărsat asupra noastră și'n acest an, înalt Prea Sfințitului nostru Mitropolit Nicolae pentru pârinteasca grijă de care ne-a învrednicit, P. V. cons. arh. pentru interesul ce ni l-a purtat și tuturor sprijinitorilor așezământului nostru de cultură creștină — anul academic 1928/29 îl declar închis.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți ale

Testamentului Vechiu

de Arhiepiscopul-Mitrofor Dr. VASILE TARNAVSCHI prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Pref. Lei 400.—. La comanda se alătură Lei 20.— pentru spese poștale.

dință de reîmprospătare. O Europă în care comerțul și industria să fie libere, în care produsele să-și aibă locurile de desfacere imediată și fiecare om muncitor să-și găsească terenul său de muncă, în ori care punct al continentului l-ar căuta, — și apoi, lângă această Europă, o Rusie care se închide de lume, care nu cunoaște nici o libertate cetățenească, care își cazarmează și își reglementează oamenii, care nu și mai poate îmbogăți producția și își vede dispărând ori ce forță de cumpărare și consum.

Și ce credeți, o astfel de Europă ar trebui să se teamă de propaganda unei astfel de Rusii? Nu ar fi atunci chiar contrar? Nu ar fi sigur atunci că poporul rus s'ar pune singur în apărare contra aziatizării sale, că și-ar alunga singur cutropitorii și ar lua drumul înapoi spre cultura economică europeană?

Marxismul trebuie lăsat să se extenueze și să se experimenteze până la moarte pe același fond pe care și-a clădit până acum teoria în practică.

Bolșevismul se va prăbuși, binemeritat, numai atunci când îl vom lăsa să se înăbușe în lenevia sa imanentă. Și asta ar fi cea mai folositoare lecție istorică pentru toată lumea dornică de a se elibera de frazeismul partidului socialist și comunist.

Coriolan Bărbat.

CONCORDATUL

Declarație citită în ședința camerei din 29 Mai a. c., în chestiunea concordatului, de preotul CORIOLAN BURACU, deputat de Caraș.

Ca întregire la discuțiile asupra concordatului înregistrăm și declarația de mai jos.

În numele preoților ortodocși, membrii ai Adunării deputaților (12), îmi iau voie a prezenta — în legătură cu proiectul de lege pentru ratificarea concordatului — următoarea

DECLARAȚIUNE:

Stăpâniți de conștiința morală, că sântem slujitori devotați ai bisericii noastre ortodoxe, ale cărei interese de viață avem datoria să le susținem cu bărbăție și cu convingere în toate împrejurările, și îndemnați de sentimentul unei depline solidarități sufletești cu credincioșii și ierarhii noștri, ne simțim obligați să precizăm atitudinea noastră față de concordatul supus aprobării parlamentului.

Examinând de aproape convențiunea încheiată de statul nostru cu Vaticanul în ziua de 10 Mai 1927, trebuie să constatăm cu părere de rău că ea depășește prevederile constituționale, violând principiul fundamental de egală protecțiune a cultelor prin privilegierea unilaterală a bisericii catolice.

1. Această privilegiere consistă mai întâi în creierea unei ierarhii cu 11 eparhii (câte 5 pentru greco-cat. și un șef spiritual pentru cei circa 2000 de armeano-catolici), fapt care potrivit principiului proporției numerice, pune biserica noastră ortodoxă într-o vădită și nemeritată inferioritate cu cele 18 eparhii, acordate ei de către stat prin legea de organizare din 1925.

2. În al doilea rând, prin concordat statul asigură bisericii catolice o autonomie înfinit mai largă decât bisericii ortodoxe, prin împrejurarea că în domeniul afacerilor ei interne, nu-i impune nici una din restricțiunile esențiale, aplicate bisericii noastre relativ la organizarea și conducerea învățământului pentru pregătirea clerului, la administrarea averilor ecleziastice și la valabilitatea normelor generale luate de supremele corporațiuni bisericești. Aceasta este una din cele mai flagrante inegalități, care jignește prestigiul, demnitatea și libertatea instituției religioase istorice a neamului românesc.

3. În al treilea rând, pe când «Fondul general bisericesc» creat prin legea de organizare pe seama bisericii ortodoxe nu primește un ban dela stat, pe atunci biserica catolică este transformată dela același stat în proprietară a imenselor latifundii, în valoare de sute de milioane, deținute de ea, în epoca stăpânirii maghiare, numai cu titlul de uzufruct.

Deasemenea «Fondul religios și de studii» cu venituri enorme, care formau proprietatea statului unguresc și erau administrate de el, sânt trecute acum de statul nostru în stăpânirea bisericii catolice, dorință constant refuzată de guvernele ungurești.

De altfel aceste averi, fuseseră puse pe vremuri la dispoziția bisericii catolice în schimbul împlinirii unor atribuțiuni naționale ale statului maghiar, menire care pierzându-și astăzi îndreptățirea, trebuia în mod logic să atragă după sine și schimbarea destinației acestor averi de stat în folosul vieții noastre românești.

4. În al patrulea loc, statul privilegiază biserica catolică atunci, când prin concordat, consimte să mențină și să salarizeze un număr considerabil mai mare de canonici și alți funcționari bisericești superiori, decât pentru biserica ortodoxă. (Un singur exemplu instructiv: pentru arhiepiscopia Blajului statul plătește 10 canonici, pe când pentru arhiepiscopia ortodoxă a Bucureștilor, abia 3 consilieri).

5. În al cincilea rând, concordatul punând în strânse legături oficiale biserica greco-catolică română cu o puternică biserică minoritară, atinge în mod grav principiul constituției, care decretând biserica greco-catolică de biserica națională alături de cea ortodoxă, tindea în mod conștient la înfrățirea lor într-o perfectă unitate românească, chemată să fie suportul de granit al unității politice a statului nostru.

Separația e dictată de concordat, este deci și antinațională, și anticonstituțională.

Acestea sânt motivele principale, care ne îndreptățesc să vedem cu drept cuvânt în concordat o privilegiere nejustificată a cultului catolic, în paguba evidentă și inadmisibilă a bisericii noastre.

Din aceste considerente, sântem nevoiți să declarăm, că nu putem participa nici la desbaterea și nici la votarea proiectului de lege pentru ratificarea concordatului, desolidarizându-ne de toate consecințele păgubitoare ce vor decurge din o asemenea convenție pentru viața religioasă și națională a statului și neamului nostru.

Congres internațional de agricultură al 40-lea, s'a ținut în capitala țării, menit să dea nou avânt agriculturii și să închege raporturi economice între diferitele state ale lumii reprezentate la acest mare congres.

După terminarea congresului internațional, oaspeții numeroși, aproape din toate țările europene, au plecat în grupuri spre a vizita diferitele centre ale țării noastre. Două grupuri de câte 60—70 persoane, au vizitat și *Sibla!* venind de către Turnu-Roșu și de către Făgăraș. Întâmpinați cu multă căldură de sibieni, distinși oaspeți au vizitat orașul și muzeele sale, catedrala și alte așezăminte, precum și expoziția industrială și agricolă-zootehnică din sala Urania-Thalia și din pavilionul de patinaj.

Având în vedere însemnătatea vizitei pentru țară și neam, Sibiuul s'a prezentat în mod demn și solemn; ear oaspeții, frunțași ai vieții economice din țările Europei, au rămas deplin satisfăcuți de primirea ce li s'a făcut și de lucrurile câte au putut să le viziteze cu această ocazie.

Din Odorhei

— Corespondentă —

Ziua Mamei

S'a sărbătorit cu mult entuziasm de publicul românesc din acest oraș. La parastasul slujit în capela ortodoxă, de păr. A. Nanu, pentru odihna sufletelor și iertarea păcatelor mamelor trecute la viață veșnică, — a cântat duos corul mixt al intelectualilor, codus de neobositul colonel Petrov, care prin farmecul execuției artistice cucerește chiar și sufletele mai pretențioase ale străinilor.

După serviciul religios a urmat festivalul organizat de Societatea ortodoxă a femeilor române de aici, de sub conducerea dnei Maria Brezoeanu, directoarea Școlii primare de fete. Sala de gimnastică a liceului «Șt. O. Iosif» s'a dovedit prea mică pentru mulțimea participanților. Din program remarcăm următoarele: A vorbit cu gingășie și pricepere, despre mamele celebre, profesoara, doamna Iliescu, schițându-ne portretul sufleteș al mamei ideale și evocându-ne o serie lungă de astfel de mame, din trecutul neamurilor. Ca într'un grandios film apărură strălucitele figuri de mame desăvârșite ale acelor cari au născut și educat cu măiestrie pe Grahli, Marcu Aureliu, Constantin cel Mare, Ludovic IX, Enric IV, Ștefan cel Mare, Cuviosul Augustin, Mitropolitul A. Șaguna, Regele nostru Mihai I. Bine alese și executate au fost și recitățile. Iar piesa Judecata lui Solomon, reprezentată de elevele școlii primare de fete, a stârnit sentimente generoase de profundă iubire față de figura cucernică a mamei adevărate. Frumoase au fost și cântecele și jocurile naționale conduse de dra Dordea, învățătoare. Societatea ortodoxă poate avea prețioasă satisfacție pe urma acestui festival.

Donatie

Devotata prezidentă a Societății Ort. a femeilor române, dna Alexan drina Cantacuzino, a donat Filialei din Odorhei 10.000 Lei.

Monument

Societatea mormintelor eroilor de aici a ridicat un impozant monument și cavou pentru a se așeza în el osemintele eroilor morți în marele război pe pământul orașului și jude-

țului Odorhei. Monumentul e lucrat din beton armat. Are 40 de cavități pentru sicrie. A costat peste 200 mii Lei. Cele din urmă lucrări sânt pe terminate. Se va inaugura în curând.

În năvalnica încăierare din toamna anului 1916, în Odorhei a căzut lovit de o ghiulea un colonel din armata română și trei soldați români. Ei au fost îngropați la repezeală de camarazii lor, pe locul sângerei lor, în piața de vite. Colonelul separat, iar cei trei ostași în un mormânt comun. Și au rămas acolo până în preajma Crăciunului din 1916 când armatele vrășmașe cucerit-au Bucureștii și oastea țării au izgonit-o pe pământul Moldovei. Și atunci nobilul consiliu al comunei urbane Odorhei, în paroxismul avântului național, aflat a de bine să izgonească osemintele eroilor români, în cimiterul baptist, din câmpul Odorheiului — unde zac, aproape uitați de lume, până azi, când li s'a pregătit lăcaș de veci, demn de opera și de memoria lor.

Consiliul nostru parohial a cum-părat în jurul monumentului un teren de un jugăr, pe care l-a împrejmuț cu plantații și pe care l-a destinat să servească de cimiter pentru credincioșii noștri ortodocși.

Învățământul religios

Anul școlar care-i pe sfârșite, a fost defavorabil pentru învățământul religios în cursul secundar. Tocmai în clasa superioare, unde funcțiunile sufletești ale elevilor sânt mai dezvoltate, religia s'a predat numai în câte o oră la săptămână. Și aceasta acum, când eclipsa morală a societății devine din zi în zi mai pronunțată, și când ea influențează destructiv asupra frăgezimei sufletului tineresc.

Statul nostru nu atribuie cuvenita importanță studiului religiei. Ministerul are inspectori generali de specialitate pentru toate materiile, afară de religie. În cele mai multe cazuri profesorii de religie sânt ani de-a rândul neinspectați, iar când se inspectează — inspecția o fac laici, unii fără pregătire teologică, alții fără de educație religioasă, și, nu rar, chiar fără de credință religioasă.

În vremuri de tranziții, cu moravuri scăpătate, singură religia poate servi ca ancoră de salvare. Și mai ales pentru tineret, care-i viitorul neamului.

Delegare

Din încredințarea ministerului instrucțiunii, preotul nostru Aurel Nanu din Odorhei a prezidat comisia examenului de tranziție din clasa IV și VIII dela liceul maghiar unitar din Cristur, care a examinat elevii cari nu s'au supus sau cari au fost respinși la anterioarele examene de tranziție. Tot în această lună a mai prezidat comisia pentru examenul de admitere în cursul superior, la care s'au prezentat la fel elevi neadmiși în examenele trecute. Acum este autorizat să asiste ca delegat ministerial la examenele de fine de an dela numitul liceu din inima Săcuimei. Această autorizare au avut-o altcum și în anul trecut, la liceul romano-catolic din Odorhei, iar mai înainte la liceul maghiar reformat tot din acel oraș. Este un semn de frumoasă ascenziune ortodoxă faptul că preotul nostru ortodox inspectează cele mai înalte așezăminte culturale eterodoxe: rom.-cat., reformate și unitare din cea mai eteroglotă regiune a țării noastre, și preotul nostru ortodox prezidează comisiile de examinare dela liceele confesionale chestionând în limba română și limba maghiară — cari licee confesionale înainte cu zece ani împiedeau pe bietul preot ortodox în munca sa catehetică, încuindu-și por-

țile în fața lui. Ar fi bine dacă s'ar înmulți numărul preoților-profesori, cum este păr. A. Nanu, sau a preoților-învățători prin Săcuime, cari prin preocupările lor culturale, prin rolul lor religios și prin viața lor cumpătată, ar înălța tot mai mult prestigiul bisericii noastre în fața confesiunilor minoritare.

INFORMAȚIUNI

Sărbătorirea unui Episcop. P. S. Sa Episcopul *Ipolit* Rădăuțanul, împlinind vârsta de 80 de ani, a fost sărbătorit în 5 lunie a. c., la reședința mitropolitană din Cernăuți, unde I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie, în numele Sf. Sinod, l-a felicitat dorindu-i viață lungă, sănătate și mulțumire sufletească. Clerul, funcționarii eparhiali și alți intelectuali s'au alăturat la aceste bune doriri aduse distinsului ierarh, pe care Domnul l-a învrednicit să ajungă sănătos frumoasa vârstă de 80 de ani.

Desvelirea busturilor lui A. D. Xenopol și George Coșbuc la Arad s'a făcut Duminecă, după un impresionant serviciu divin celebrat de P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului asistat de preoții bisericii ortodoxe de acolo. După stropirea cu apă sfințită a busturilor, s'au rostit ocazionale discursuri comemorative; primul a fost al P. S. Sale episcopului Grigorie, care preamărind memoria acestor oameni aleși, unul istoric, altul poet, ai neamului, zice: «Apelez la clasa noastră cultă de azi, să nu uite că marele Coșbuc a iubit neamul său, dar n'a uitat nici de Dumnezeu». Busturile în bronz, așezate de cele două laturi ale intrării palatului cultural, sânt opera sculptorului ardelean Gheorghe Groza.

Expoziție istorică culturală se deschide, în 25 lunie 1929, la Iași, întru a comemora centenarul presei din Moldova și pe întemeietorul ei Gheorghe Asache. Vor fi expuse, atât din Moldova, cât și din celelalte ținuturi ale țării: colecții de ziare, calendare, cărți rare, între ele și vechi cărți bisericești, manuscrise, reviste, gravuri, fotografii, afișe, tablouri pictate de Asache, documente din colecțiile lui Mih. Cogălniceanu, Alecsandri ș. a.

Invitare. Împlinindu-se 30 de ani dela absolvirea cursului pedagogic în «Seminarul Andreian» din Sibiu, sânt rugați toți absolvenții anului școlar 1898—99 a lua parte la conveneria colegială, ce se va ține în Sibiu în ziua de Duminecă 7 Iulie 1929. Participanții sânt rugați a comunica participarea lor la această convenerie până în 30 lunie a. c.: Direcțiunii școlii primare de stat Nr. 1. Sibiu, Strada Avram Iancu Nr. 13, spre a se putea face pregătirile necesare. — *N. Iordan, A. Barbu.*

Tariful poștal este din nou urcat, — s'a sporit chiar și taxa asupra cărților didactice. — Tarifur urcat pentru tutun n'a dat rezultatul așteptat și încasările au scăzut. Se speră că tariful nou poștal va avea o soartă mai bună.

ȘTIRI LOCALE

Serbarea câmpenească de Duminecă a Reuniunii meseriașilor români, ținută în mândra noastră Dumbravă, a fost, ca și în anii precedenți, bine organizată de conducătorii instituției. Pe o zi cu cer senin și soare cald au plecat demineța meseriașii români, însoțiți de numeros public, spre pădure; ear după amiaza serbarea a fost cercetată și de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae și de altă lume intelectuală din oraș. Cătră seară publicul s'a înapoiat cătră casă dela serbarea care a decurs în ordine perfectă și bună dispoziție.

Cercetașii. Duminecă la 2 lunie, în cadrul unei serbări frumoase, s'a desfășurat luarea jurământului cercetașilor din Sibiu, recrutați din șirul elevilor și elevelor dela toate școlile din localitate, și dintre meseriași. La ora 11¹/₂, s'a început actul sfințirii apei, săvârșită de către protopopul militar Ioan Dăncilă, asistat de preotul-profesor Mihail Neagu. Răspunsurile le-a dat corul Școlii normale Andrei Șaguna sub conducerea elevului Aurel Pop. După terminarea serviciului divin păr. I. Dăncilă, într-o vorbire însoțită, arată cercetașilor și cercetășelor însemnătatea misiunii, ce au să îndeplinească, insistând asupra făgăduinții, ce o fac, de-a fi pururea la postul de datorință. Vorbește apoi dl inspector șef Ioan Bratu și dl director Dr. Ioan Bunea, cari în cuvinte pline de învățătură și povețe înțelepte îndeamnă pe cercetași a urma calea cinstei și a omeniei, pentru a fi și altora pildă de urmat. După luarea jurământului, serbarea se termină cu defilarea cercetașilor și cercetășelor, care a făcut e foarte bună impresie asupra asistenței. Ne exprimăm speranța, ca cercetășia odată începută, se va cultiva așa ca elevii să nu fie stingheriți dela studiu.

Baritonul Lupescu bine aprețiat de publicul muzical din orașul nostru, va da un concert Luni, în 17 lunie, ora 9¹/₂, seara, în sala dela Unicum. Programul bogat conține bucăți din opere mari și arii românești. Bilete: la Librăria Foaia Poporului.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Dintr'un colț de țară, clipe trăite în războiul nostru pentru întregirea neamului, de *Sofronie Roșca*. București, 1929. Institut de arte grafice «Lupta». Preț 30 Lei. — Un volum de 80 pagini, ce conține interesante amintiri din vremea războiului, cu mici dar grăitoare întâmplări care vor fi citite cu interes mai ales de românii sibieni dela 1916 și anii următori.

Dela Librăria Arhiepiscopalească din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preț 40—, plus spese postale Lei 10—

Citiți și respândiți ziarul

Telegraful Român

Nr. 5581 ep. 1929.

(68) 1—2

Concurs

Pentru zidirea **școlii ortodoxe de cântăreți** în Sibiu se publică concurs.

Reflecții vor înainta ofertele lor Consiliului Arhiepiscopesc ort. român în Sibiu până la 27 Iunie a. c.

Condițiile de lucrare și dare în întreprindere precum și planul și devizul se pot vedea în cancelaria Consiliului Arhiepiscopesc în Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Consiliul arhiepiscopesc.

(64) 1—2

Concurs

În baza devizului și a condițiilor stabilite de consiliul parohial pentru facerea **ferestrelor și stranelor** la biserica din Poplaca, se publică concurs cu oferte închise pe ziua de **Duminecă** în 30 Iunie a. c., ora 3 p. m., în localul școlii.

Devizul și condițiile de licitație se pot vedea în orice zi la oficiul parohial.

Poplaca, în 5 Mai 1929.

Consiliul parohial.

(63) 1—1

Publicațiune de licitație

Se publică spre cunoștință generală, că în ziua de 29 Iunie (Sf. Ap. Petru și Pavel) a. c., în localul școlii la orele 3 p. m. Consiliul parohial din comuna **Pianul de sus**, va de în întreprindere prin licitație publică minuendă lucrările de reparație necesare bisericii ort. rom. a II (din jos) din comuna sus amintită.

Estimațiunea valorii lucrărilor s'a făcut prin devizul cantitativ și estimativ și anume:

1. Lucru de zidărie. . . Lei 30.347.—
2. " " zugrav . . . 12.138.—
3. " " tâmplărie și vopsituri. 9.702.—
4. Costul materialului necesar 10.206.—

În total: Lei 62.393.—

Licitanții au a depune garanție de 10% din prețul de strigare, care este 62.393 Lei.

Planul, devizul și condițiile de licitație se pot vedea la oficiul parohial din Pianul de sus.

Pianul de sus, la 9 Iunie 1929.

Ioan Clonca, **Măcșim Vulcu,**
notar. paroh.
Vasile Dura,
ep. cassar.

Nr. 6734/1929.

(61) 1—1

Notiță

În ziua de **10 Iulie a. c.**, la ora 10 a. m., va avea loc la primăria municipiului Sibiu (str. Mitropoliei 2 ușa 17) licitațiunea pentru asigurarea furnizării uniformelor pentru servitorii orașului pe anul curent și cu următoarele condițiuni:

Ofertele se vor înainta cel mai târziu până la începutul licitațiunii în plicuri închise și sigilate, trebuie să sune pe suma concretă și vor fi însoțite de chitanța despre vadiul de 10%, plătit la casieria orașului. Sufracoferte nu se iau în considerație. Condițiunile mai amănunțite se pot vedea începând dela 5 Iulie la primărie, str. Mitropoliei 2, zilnic dela ora 9—12 în camera ușa Nr. 17 (notar Dr. E. Jekelius).

Sibiu, la 1 Iunie 1929.

Primăria Municipiului Sibiu.

Nr. 170/1929 prot.

(54) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a doua de clasa I-a din **Sadu**, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin această nou concurs cu termen de 30 de zile, dela cea dintâi apariție a concursului în **Telegraful Român**.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite dela coala B. pentru întregirea dela stat.

2. Venitele stolare stabilite.

3. Sesiune parohială 12 jugăre.

Reflecții îndreptățiți la acest post sânt poftiți să-și trimită petițiile provăzute cu documentele necesare în termen subsemnatului și să se prezinte spre a fi cunoscuți de credincioși.

Încât nu se vor afla concurenți cu calificăție de clasa I, — se vor admite și concurenți cu calificăție de clasa II-a.

Sibiu, la 26 Mai 1929.

Oficiul prot. în înțelegere cu consiliul parohial din Sadu.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 263/1929.

(56) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I. **Jina**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs pentru 2 preoți, cu termen de 30 zile dela prima apariție în **Telegraful Român**.

Pentru cazul că nu reflectează candidați cu calificăție de clasa I, se admit și cei calificați pentru cl. II. Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. Cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

2. Venitele stolare obișnuite în comună.

Doritorii de a ocupa aceste posturi își vor înainta cererile de concurs oficiului protopopesc tractual în termenul deschis, având a se prezenta în vre-o **Duminecă** ori sărbătoare în parohie spre a cânta, a celebra, a cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 24 Mai 1929.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înțelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 593/1929.

(55) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Dealul frumos (Șulumberg)**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în **Telegraful Român**.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasonate în coala B.

2. 25¹/₂ jug. pământ eclesie.

3. 12 stg. lemne de foc dela comuna politică, făcute și aduse acasă de credincioși.

4. Până când se va clădi casă parohială, parohia se va îngriji de locuința corespunzătoare, eventual re-lut de cvartir.

5. Stola uzitată în tract.

Concurenții își vor înainta cererile și documentele convenite subsemnatului oficiu protopopesc în termenul prescripș, și, cu prealabila încu-noștințare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Agnitei, în înțelegere cu consiliul parohial din Dealul-frumos.

Agnita, la 7 Mai 1929.

Emil Păcală
protopop.

Ad. Nr. 337/1929.

(58) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III, **Bogata olteană**, cu filia **Dopca**, protopopiatul Cohalm (Rupeni), se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia publicare în **Telegraful Român**.

Retribuțiunile acestui post sânt:

1. Întregirea dela stat, potrivit coalei B.

2. Sesiunea parohială de 6 jug., plus 4 jug., ce stau încă sub arendă forțată.

3. Stola obișnuită în tract.

4. 4¹/₂ ferdelă porumb dela fiecare familie din parohie și filie.

Concurenții își vor înainta petițiile, însoțite de acte subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis, urmând a se prezenta și în parohie, pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom., din ord. Nr. 3848/1929 al Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Cohalm (Rupeni), 5 Iunie 1929.

Alexandru Brotea
protopresbiter.

(60) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor de cl. III din tractul **Hațeg, Nucșoara** cu filia **Mălăești, Salașul de sus și Silvașul de sus** cu filia **Lingina**, se publică concurs nou cu termen de 30 zile, dela prima publicare în **Telegraful Român**.

Venitele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Nucșoara** cu filia **Mălăești**, cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela Stat, 32 jugăre (arător și fânaș într-o tablă) sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit și câte 1 zi de lucru dela fiecare casă, stola obișnuită, casă parohială cu supraedificate.

2. **Salașul de sus**, cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela Stat, 12 jugăre fânaș și folosirea alor 3 cimitire, sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit și câte 1 zi de lucru, — sau echivalentul acelei zile în bani, — dela 140 case, stola obișnuită, casă parohială cu supraedificatele necesare.

3. **Silvașul de sus** cu filia **Lingina**, cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela Stat, sesiune parohială în materă: 8¹/₂ jug. arător, 16 jug. pădure, în filie: 3 jug. fânaș, adău 16 măsuri porumb sfârmat în materă, ear în filie câte 5 Lei dela 78 familii și câte 1 zi de lucru dela 39 familii din filie, stola uzitată și casă parohială.

Concurenții își vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul indicat și se vor prezenta în parohiile respective, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Hațeg, la 5 Iunie 1929.

Oficiul protop. ort. rom. Hațeg, în înțelegere cu cons. par. respective.

Sebastian Rusan
adm. protopopesc.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

== prețuri moderate ==

A APĂRUT

BISERICA ÎMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30.— + spese Lei 5.—. Se poate comanda dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu, trimițând prețul prin mandat postal.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se poate procura

Îstoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130.—

" II " 150.—

" III " 120.—

" IV " 200.—

plus spese postale Lei 30.—.

A apărut

În «**Biblioteca bunului păstor**» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «**Andrei Șaguna**» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețuri Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu îi citească această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de **E. HO-**

DOȘ. Volumul conține, pe 196

pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află

la: **Librăria Arhidiecezană**, în

Sibiu. Prețul 60 lei și porto.